

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan asettaminen / presidentinvaali 2024

Kunnanhallitus 20.11.2023 § 221
362/00.00.00/2023

Valmistelija hallintopäällikkö Ella Kauppinen, puh. 044 740 1104

Vuonna 2024 järjestetään kahdet valtakunnalliset vaalit: tasavallan presidentinvaali (ennakkoäänestys toimitetaan kotimaassa 17.1.-23.1.2024, varsinainen vaalipäivä 28.1.2024 ja mahdollisen toisen kierroksen ennakkoäänestys 31.1.-6.2.2024, varsinainen vaalipäivä 11.2.2024) sekä europarlamenttivaalit (ennakkoäänestys toimitetaan 29.5.-4.6.2024, varsinainen vaalipäivä 9.6.2024).

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava:

1) kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme; sekä

2) laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Vaalilautakuntien työskentely ajoittuu vaalipäivään eli sunnuntaihin 28.1.2024, 11.2.2024 sekä 9.6.2024. Laitos- ja kotiäänestykset tapahtuvat puolestaan kotimaan ennakkoäänestysaikana eli 17.1.-23.1.2024, 31.1.-6.2.2024 ja 29.5.-4.6.2024.

Kunta voi harkintansa mukaan asettaa vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat erikseen presidentinvaalia ja erikseen europarlamenttivaaleja varten tai asettaa samat toimielimet molempiin vaaleihin. Presidentinvaaliin asetetut vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat toimivat sekä ensimmäisessä että mahdollisessa toisessa vaalissa.

Vaalilautakunta / kelpoisuudesta ja esteellisyydestä

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2023) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu.

Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalien ehdokas. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa "mahdollisuuksien mukaan" voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva vaalien ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Vaalitoimikunta / kelpoisuudesta ja esteellisyydestä

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2023) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu.

Jäsenenä tai varajäsenenä eivät voi olla vaalien ehdokas, hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa "mahdollisuuksien mukaan" voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta / kokoonpanossa muuta huomioitavaa

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien kokoonpanossa sovelletaan myös tasa-arvolain määräyksiä: sekä naisia että miehiä kumpiakin on oltava vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tasa-arvolain vaatimukset on täytettävä erikseen jäsenten ja varajäsenten osalta. Kun vaalitoimikunnassa kuitenkin on vain kolme jäsentä, ei kiintiö voi toteutua, vaan yksi toisen sukupuolen edustaja on riittävä.

Siilinjärvellä vaalilautakuntia tulee asetettavaksi yhdeksän, joissa jokaisessa on viisi jäsentä ja vähintään kolme varajäsentä. Sähköinen äänioikeusrekisteri on vaalipäivänä käytössä seuraavilla äänestysalueilla:

- äänestysalue 005 (Vuorela), äänestyspaikka Vuorelan nuorisotila
- äänestysalue 007 Kirkonkylä / Keskusta, äänestyspaikkana pääkirjasto
- äänestysalue 009 Kirkonkylä / Koillinen, äänestyspaikka Ahmon koulu

Kaikilla vaalivirkailijoiksi määrätyillä ja erityisesti vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan puheenjohtajaksi nimettävillä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Laitosäänestyksiä varten kunnanhallitusta pyydetään asettamaan vaalitoimikunta tai kaksi vaalitoimikuntaa. Vaalitoimikunnassa on kolme jäsentä ja vähintään kolme varajäsentä.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi: Ennakoarviointia ei ole tarpeen tehdä, koska kyseessä on luottamushenkilöiden valinta.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus asettaa vuoden 2024 presidentinvaalia varten Siilinjärven äänestysalueille (001 - 009) vaalilautakunnat sekä vaalitoimikunnan liitteen mukaisesti.

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi, että kaikille puolueille on annettu mahdollisuus nimetä jäseniä ja varajäseniä vaalilautakuntiin ja vaalitoimikuntaan.

Kunnanhallitus päättää, että vaalilautakunnasta toiseen on mahdollista siirtää jäseniä, jos vaalipäivänä näyttää siltä, että joku vaalilautakunnista ei ole päätösvaltainen. Kunnanhallitus valtuuttaa keskusvaalilautakunnan sihteerin (varalla keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan) tekemään varsinaisen käytännön siirtopäätöksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.